PIRMĀS INSTANCES TIESAS RĪKOJUMS (piektā palāta)

2009. gada 9. novembrī *

Lieta T-45/01 DEP,

***Stephen G. Sanders*** ar dzīvesvietu Oksonā [*Oxon*] (Apvienotā Karaliste) un 94 citi prasītāji, kuri uzvārdi norādīti pielikumā, ko pārstāv I. Hatons [*I. Hutton*] un B. Lasks [*B. Lask*], *barristers*,

prasītāji,

pret

**Eiropas Kopienu Komisiju**, ko pārstāv Dž. Karols [*J. Currall*], pārstāvis,

atbildētāju,

* Tiesvedības valoda — angļu.

ko atbalsta

**Eiropas Savienības Padome**, ko pārstāv Dž. P. Hikss [*J.-P. Hix*] un B. Drīsens [*B. Driessen*], pārstāvji,

persona, kas iestājusies lietā,

par lūgumu par tiesāšanās izdevumu noteikšanu pēc Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. jūlija sprieduma lietā T-45/01 *Sanders* u.c./Komisija (Krājums, II-2665. lpp.).

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši M. Preks [*M. Prek*] un V. M. Čuke [*V. M. Ciucă*],

sekretārs E. Kulons [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

## Rīkojums

### Fakti, tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

1 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2001. gada 27. februārī, prasītājs S. Dž. Sanderss [*S. G. Sanders*] un 94 citi prasītāji, kuru uzvārdi norādīti pielikumā, lūdza noteikt atlīdzību par materiālo kaitējumu sakarā ar to, ka viņi netika pieņemti darbā kā Eiropas Kopienu pagaidu darbinieki, lai veiktu savas funkcijas kopuzņēmumā *Joint European Torus* (*JET*).

2 Savā 2004. gada 5. oktobra spriedumā lietā T-45/01 *Sanders* u.c./Komisija (Krājums, II-3315. lpp.; turpmāk tekstā — "starpspriedums") Pirmās instances tiesa piesprieda Eiropas Kopienu Komisijai atlīdzināt katram prasītājam šajā sakarā nodarīto kaitējumu un noteica, ka lietas dalībniekiem sešu mēnešu laikā, skaitot no sprieduma pasludināšanas dienas, jānorāda maksājamās kompensācijas, kas noteiktas, panākot kopēju vienošanos, vai, ja vienošanās nav panākta, tajā pašā termiņā jāiesniedz Pirmās instances tiesai savi apsvērumi par aprēķiniem. Pirmās instances tiesa atlika lēmumu par tiesāšanās izdevumiem.

3 Tā kā lietas dalībnieki nespēja vienoties par kompensāciju summām, tie Pirmās instances tiesai iesniedza savus apsvērumus par aprēķiniem.

4 Savā 2007. gada 12. jūlija spriedumā lietā T-45/01 *Sanders* u.c./Komisija (Krājums, II-2665. lpp.; turpmāk tekstā "galīgais spriedums") Pirmās instances tiesa, noteikusi katram prasītājam pienākošos kompensāciju un piespriežot Komisijai to samaksāt, lika Komisijai segt savus un atlīdzināt prasītāju tiesāšanās izdevumus, kas radušies kopumā tiesvedībā Pirmās instances tiesā.

5 Nespējot vienoties ar Komisiju par tiesāšanās izdevumu summu, prasītāji ar Pirmās instances tiesā 2009. gada 4. martā iesniegtu dokumentu lūdza Pirmās instances tiesu, piemērojot tās Reglamenta 92. panta 1. punktu, noteikt tiesāšanās izdevumus 449 472,14 britu mārciņu (GBP) apmērā.

6 Savos Pirmās instances tiesas kancelejā 2009. gada 12. jūnijā iesniegtajos apsvērumos Komisija lūdza Pirmās instances tiesu noteikt prasītājiem atlīdzināmos tiesāšanās izdevumus GBP 250 000 apmērā.

**Juridiskais pamatojums**

*Lietas dalībnieku argumenti*

7 Prasītāji norāda, ka tiesvedība ilga sešarpus gadus, tai bija nepieciešamas trīs tiesas sēdes un divi gari Pirmās instances tiesas spriedumi un tā radīja vērā ņemamu darba apjomu.

8 Norādīto jautājumu dažādību un sarežģītību daļēji radīja Komisijas attieksme, kura, piemēram, nepamatoti pieprasīja pierādījumus par savu atbildību attiecībā uz katru no 95 prasītājiem. Komisijas nelokāmā pieeja, dedzīgi, bet kļūdaini apstrīdot prasītāju prasību gan attiecībā uz tās atbildības principu, gan attiecībā uz zaudējumu apmēru, bija viens no būtiskiem faktoriem atgūstamo tiesāšanās izdevumu noteikšanā.

9 Turklāt atsevišķi jautājumi radīja jaunus un būtiskus tiesību jautājumus attiecībā tostarp uz tiesvedības juridisko kvalifikāciju un tās pielīdzināšanu civildienesta strīdam, attiecībā uz prasību par zaudējumu atlīdzību pieņemamību saistībā ar termiņu, attiecībā uz piecu gadu noilguma termiņa piemērošanu pēc analoģijas prasībām par zaudējumu atlīdzību, *JET* statūtu interpretāciju pēc Pirmās instances tiesas 1996. gada 12. decembra sprieduma apvienotajās lietās T-177/94 un T-377/94 *Altmann* u.c./Komisija (*Recueil*, II-2041. lpp.) vai jautājumiem, kam bija nepieciešama sarežģīta faktu analīze par tostarp to uzdevumu raksturu, ko bija uzņēmušies prasītāji *JET*, un individuālo karjeras atjaunošanu, kas nepieciešama, lai noteiktu katra prasītāja finanšu tiesības. Lielāko daļu jautājumu Pirmās instances tiesa bija izlēmusi par labu prasītājiem.

10 Komisijas iesniegtie aprēķini zaudējumu noteikšanai bieži esot neprecīzi, kas liekot prasītājiem tos rūpīgi pārbaudīt.

11 Prasītāji esot vēlējušies samazināt savas izmaksas, informējot savus advokātus, neizmantojot *solicitor*, mazsvarīgākus jautājumus uzticot par to galvenajiem [juridiskajiem] padomdevējiem mazāk pieredzējušiem *barristers*, kuri esot iesnieguši mērenākus honorārus, un saņemot finanšu palīdzību no prasītājiem radniecīgā lietā *Eagle* u.c./Komisija (T-144/02).

12 Lietai esot bijusi nepieredzēta nozīme vairākos aspektos, it īpaši ņemot vērā, ka Komisijas izdarītais Kopienu tiesību pārkāpums notika būtiska Kopienas projekta ietvaros, ka Komisijas darbība turpinājās visā projekta laikā, skāra masveida un atkārtotu līgumdarbinieku pieņemšanu darbā un šī iemesla dēļ esot bijusi būtiska šīs iestādes kļūda.

13 Lietai esot bijusi liela finansiāla nozīme prasītājiem, ko atspoguļo kopējā Komisijas samaksāto kompensāciju summa (GBP 29 654 315,55), un tiesāšanās izdevumi attiecībā uz šo summu un prasītāju skaitu esot bijuši pieticīgi. Lietai esot bijusi arī liela ekonomiska nozīme Komisijai.

14 Komisija, apgalvojot, ka tikai viens darbinieks esot apstrādājis visas lietas tās vārdā, kļūdaini kritizējot prasītāju vēršanos pie vairākiem advokātiem un grāmatvedības eksperta. Viņu iesaistīšana esot bijusi nepieciešama sakarā ar lietas sarežģītību, bet, runājot par Komisiju, — patiesībā vairāki ierēdņi tai palīdzēja tiesvedībā. Katrā ziņā prasītājiem esot bijis daudz vairāk darba nekā Komisijai, ņemot vērā tostarp pierādīšanas pienākuma sadalījumu.

15 Esot kļūdaini, ka Komisija salīdzinot šo lietu ar parastu no civildienesta strīdiem izrietošu lietu un piedāvājot šajā sakarā noteikt tiesāšanās izmaksas GBP 250 000 apmērā.

16 Prasītāju lūguma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu nelielā daļā esot ietverti elementi, kas attiecas uz zaudētiem ienākumiem un ceļa izdevumiem trim vienkāršiem pārstāvjiem, kas pildīja lietas pārvaldības uzdevumus, kurus citādi par augstāku cenu būtu bijis jāveic *solicitors*. Arī pievienotās vērtības nodoklis (PVN) par atlīdzināmajiem

izdevumiem esot atgūstams, kā arī izmaksas, kas radušās sakarā ar šī lūguma par tiesāšanās izdevumu noteikšanu sagatavošanu.

17 Komisija norāda, ka nekādi nav pamatojama tiesāšanās izdevumu noteikšana virs GBP 250 000. Šis piedāvājums, kas rodas no saprātīgas ierēdņa lietas tiesāšanās izdevumu summas (aptuveni līdz EUR 8500) pareizināšanu ar 15, lai ņemtu vērā kopprasības raksturu, un pēc tam ar 2,5, lai ņemtu vērā prasītās pūles, nosakot kompensāciju individuālo apmēru, un, visbeidzot, ar 1/1,3, lai ņemtu vērā [valūtas] maiņas kursu, esot vairāk nekā saprātīgs.

18 Prasītāju arguments, ka to prasījuma summa esot pamatojama ar apgalvoto Komisijas ļaunprātīgo rīcību, aizstāvoties pamata tiesvedībā, esot kļūdains.

19 Lietas dalībnieka rīcība tiesvedības laikā attiecoties tikai uz lēmumu par tiesāšanās izdevumu sadalījumu, kas ir izdarīts pašā spriedumā.

20 Katrā ziņā nekas lūgumā par tiesāšanās izdevumu sadalījumu nevedinot domāt, ka Komisijas rīcība varētu tikt kvalificēta kā ļaunprātīga. Prasītāji jaucot nepamatota argumenta norādīšanu un apzinātu banāla vai diskriminējoša argumenta norādīšanu. Šajā lietā Komisija esot tikai aizstāvējusies un Pirmās instances tiesa savā starpspriedumā un galīgajā spriedumā neesot nekādi norādījusi, ka Komisija rīkotos ļaunprātīgi vai tai būtu nenozīmīgi argumenti.

21 Attiecībā uz Komisijas pieļautajām niecīgajām kļūdām un turklāt grūti izbēgamajām kļūdām aprēķinos Komisija tās esot atzinusi bez ierunām. Turklāt prasītāji paši esot pieļāvuši zināmas kļūdas aprēķinos.

22 Komisija, kas negatavojas īpaši apstrīdēt vienu vai otru prasītāju norādīto argumentu, lai pamatotu vairāku padomdevēju izmantošanu, tomēr norāda, ka tā aizstāvēja lietu tikai ar viena pārstāvja palīdzību, kurš lielākoties strādāja viens un kuram tikai atsevišķos lietas aspektos palīdzēja citi pārstāvji. Tā apšauba pārstāvības ar diviem padomdevējiem nepieciešamību 2003. gada 23. septembra tiesas sēdē, ņemot vērā faktu, ka šī tiesas sēde bija tikai par tiesību jautājumu par prasības pamatu. Tā apstrīd prasījumus par ienākumu zaudēšanu un ceļa izdevumiem trīs vienkāršiem prasītāju pārstāvjiem. Attiecībā uz prasījumiem par tiesāšanās izdevumiem saistībā ar šo tiesāšanās izdevumu noteikšanas tiesvedību tie esot pārāk lieli.

23 Runājot par apgalvojumiem, ka prasītājiem esot bijis vairāk darba nekā Komisijai, Komisija norāda, ka tā pati iesniedza vairākus pierādījumus tiesvedības laikā un tai bija vajadzīgs laiks, lai iepazītos ar prasītāju iesniegtajiem pierādījumiem. Vērā ņemamas esot tikai prasītājus pārstāvošo advokātu izmaksas. Arguments, ka prasītāji esot samazinājuši savus tiesāšanās izdevumus, tieši instruējot savus padomdevējus, nepamatojot prasīto summu, bet labākajā gadījumā esot izskaidrojums, kāpēc izmaksas nebija lielākas, kam neesot nozīmes.

24 Komisija norāda, ka līdz pat visai tālam posmam tiesvedībā galvenie jautājumi visiem prasītājiem bija kopīgi un tādējādi varēja tikt izskatīti kopā. Tas, ka šiem jautājumiem

pēc tam varētu būt atšķirīga ietekme atkarībā no individuālās situācijas, esot tiesa, bet tas negrozot to kopējo izskatīšanu pirms tam.

25 Komisija atzīst, ka šai lietai piemita [savas] īpatnības, un neapstrīd, ka tai bija lielāka nozīme nekā parastajām ierēdņu lietām. Tas turklāt pamatojot tās ārkārtīgi augsto piedāvājumu GBP 250 000 apmērā. Tomēr nekas neliek tai to pārsniegt, ņemot vērā tostarp faktu, ka līdz starpspriedumam uzdotie jautājumi lielākoties bija kopēji visiem 95 prasītājiem un tikai pēc tam un turklāt praktiski pilnībā īstenojamā veidā prasītājiem jautājumi bija jānošķir.

26 Attiecībā uz prasītāju argumentu, ka pieprasītie tiesāšanās izdevumi esot proporcionāli mazāki nekā citās lietās prasītie, Komisija norāda, ka tādās citās jomās kā konkurence, koncentrācija un valsts atbalsts prasītie tiesāšanās izdevumi bieži ataino daudz zemāku iesaistīto finanšu interešu daļu, kas tomēr netraucē Kopienu tiesnesim šos tiesāšanās izdevumus ievērojami samazināt.

*Pirmās instances tiesas vērtējums*

27 Ievērojot Reglamenta 91. panta b) punktu, par atlīdzināmajiem tiesāšanās izdevumiem uzskata "nepieciešamos izdevumus, kas lietas dalībniekiem radušies lietas vešanas sakarā, jo īpaši ceļa un uzturēšanās izdevumus, kā arī atlīdzību pārstāvjiem, padomdevējiem vai advokātiem". No šī noteikuma izriet, ka atlīdzināmie tiesāšanās

izdevumi ir ierobežoti, pirmkārt, ar tiesāšanās izdevumiem Pirmās instances tiesā un, otrkārt, ar izdevumiem, kas bija nepieciešami šādiem mērķiem (Pirmās instances tiesas 2002. gada 24. janvāra rīkojums lietā T-38/95 DEP *Groupe Origny*/Komisija, *Recueil*, II-217. lpp., 28. punkts, un 2004. gada 28. jūnija spriedums lietā T-342/99 DEP *Airtours*/Komisija, Krājums, II-1785. lpp., 13. punkts).

28 Atbilstoši iedibinātajai judikatūrai, ja attiecībā uz tarifiem Kopienu tiesību noteikumi nepastāv, Pirmās instances tiesai ir brīvi jānovērtē lietas fakti, ņemot vērā strīda priekšmetu un raksturu, tā nozīmīgumu no Kopienu tiesību viedokļa, kā arī lietas sarežģītību, darba apjomu, ko tiesvedība varēja radīt iesaistītajiem pārstāvjiem vai padomdevējiem, un strīda pamatā esošās lietas dalībnieku ekonomiskās intereses (iepriekš 27. punktā minētais spriedums lietā *Airtours*/Komisija, 18. punkts; pēc analoģijas skat. arī Tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 1985. gada 26. novembra rīkojumu lietā 318/82 DEP *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, *Recueil*, 3727. lpp., 3. punkts).

29 Attiecībā uz strīda priekšmetu un tā raksturu ir jākonstatē, ka šī tiesvedība attiecas uz kopuzņēmuma *JET* strādājošā personāla darbā pieņemšanas un nodarbināšanas apstākļiem un tādējādi, ņemot vērā šī kopuzņēmuma darbību regulējošo normu īpatnības, kā to jau ir norādījusi Pirmās instances tiesa (Pirmās instances tiesas 1998. gada 25. jūnija rīkojums apvienotajās lietās T-177/94 DEP, T-377/94 DEP un T-99/95 DEP *Altmann* u.c./Komisija, *RecFP*, I-A-299. un II-883. lpp., 22. punkts), izraisa delikātus jautājumus. Komisija turklāt norāda, ka šīs tiesvedības īpatnības var pamatot ievērojamo tiesāšanas izdevumu apmēru.

30 Attiecībā uz šīs lietas nozīmīgumu no Kopienu tiesību viedokļa Pirmās instances tiesa norāda, ka šī lieta noteikti ir nozīmīga, bet šis nozīmīgums aprobežojas ar civildienesta

lietām, bet konkrētāk šajā sakarā — ar attiecībām starp Komisiju un personām, kuras var tikt nodarbinātas kopuzņēmumam *JET* līdzīgās struktūrās.

31 Attiecībā uz lietas sarežģītību un darba apjomu, ko tiesas process varēja radīt iesaistītajiem prasītāju pārstāvjiem vai padomdevējiem, ir jānorāda, ka vismaz pirmajā tiesvedības Pirmās instances tiesā daļā un līdz starpspriedumam jautājumi, kas it īpaši radās saistībā ar to, vai strīds ir par ārpuslīgumisko atbildību vai par Kopienas un tās darbinieku attiecībām, kā arī par lūgumiem par zaudējumu atlīdzību pieņemamību, ņemot vērā termiņu vai *JET* statūtu interpretāciju, bija delikāti, bet kopēji visiem prasītājiem.

32 Tikai tiesvedības otrajā daļā, kas tika veltīta zaudējumu apmēra, kas Komisijai jāmaksā katram prasītājam, noteikšanai, bija jānošķir individuālās situācijas. Turklāt, atgādinot, ka tiesvedība Pirmās instances tiesā bija tikai par būtiskām domstarpībām lietas dalībnieku starpā (galīgais spriedums, 7.–13. un 39.–106. punkts), Pirmās instances tiesa aprobežojās tikai ar to, ka pieņēma zināšanai punktus, par kuriem domstarpību nebija (galīgais spriedums, 33.–38. punkts).

33 Attiecībā uz šīs lietas pamatā esošajām lietas dalībnieku ekonomiskajām interesēm Pirmās instances tiesa konstatē, ka tās bija ļoti būtiskas gan katram prasītājam atsevišķi, gan Komisijai. Runa faktiski ir par lūgumiem par zaudējumu atlīdzību saistībā ar darba attiecībām, kuras vairāk nekā pusei prasītāju bija ilgākas par desmit gadiem (starpspriedums, 27. punkts). Šajā sakarā ir jānorāda, ka strīda ekonomisko nozīmi kopējā zaudējumu atlīdzības summa, proti, GBP 29 654 315,55, ko galu galā Komisija

samaksāja prasītājiem, atspoguļo tikai daļēji, ciktāl šajā lietā šī summa izriet no Tiesas Statūtu 46. pantā paredzētā piecu gadu noilguma piemērošanas (starpspriedums, 57.–85. punkts).

34 Ņemot vērā uzdoto jautājumu raksturu, strīda nozīmi un prasītāju individuālo tiesību noteikšanai nepieciešamo aprēķinu tehniskumu, Pirmās instances tiesa uzskata, ka prasītāju vēršanās pie vairākiem padomdevējiem, kā arī pie grāmatvedības eksperta, nav nepamatota, tomēr prasītāju pārstāvības ar diviem padomdevējiem 2003. gada 23. septembra tiesas sēdē nepieciešamība nav pierādīta.

35 Runājot par prasītāju argumentu, ka atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summā [nosakot atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu summu] ir jāņem vērā apgalvotā Komisijas ļaunprātīgā rīcība pamata tiesvedībā, tas ir jānoraida kā nebūtisks.

36 Lai gan kāda lietas dalībnieka ļaunprātīga rīcība ir būtiska, Pirmās instances tiesai saskaņā ar Reglamenta 87. panta 1. punktu un 3. punkta otro daļu sadalot noteiktos tiesāšanās izdevumus spriedumā vai rīkojumā, ar ko izbeidz tiesvedību, šai ļaunprātībai savukārt nav nekādas nozīmes, nosakot tiesāšanās izdevumus, ko Pirmās instances tiesa veic saskaņā ar šī paša reglamenta 92. panta 1. punktu, kad tiesāšanās izdevumu noteikšana ir objektīva procedūra, kuras mērķis ir noteikt nepieciešamos tiesāšanas izdevumus, kas radušies tiesvedības mērķiem, neatkarīgi no rīcības, kas ir šo tiesāšanās izdevumu pamatā, ļaunprātīgā rakstura.

37 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, Pirmās instances tiesa uzskata, ka ir pamats Komisijas prasītājiem atlīdzināmo attiecīgajās lietās radušos tiesāšanās izdevumu kopēju summu noteikt GBP 300 000 apmērā, šajā summā ņemot vērā visus lietas apstākļus līdz šī rīkojuma pieņemšanai.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (piektā palāta)

izdod rīkojumu:

**Eiropas Kopienu Komisijas *Stephen G. Sanders* un 94 citiem prasītājiem, kuru uzvārdi ir norādīti pielikumā, atlīdzināmo tiesāšanās izdevumu kopēju summu noteikt 300 000 britu mārciņu (GBP) apmērā.**

Pasludināts Luksemburgā 2009. gada 9. novembrī.

Sekretārs — Priekšsēdētājs

E. Coulon — M. Vilaras

Pielikums

Keith Ashby,

Mark Ashman,

Geoff Atkins,

Yvonne Austin,

Neville Bainbridge,

R. Baker,

Ian Barlow,

Terry Boyce,

Robert Bracey,

Brian C. Brown,

Mike Browne,

James Bruce,

Neil Butler,

Paul Carman,

Roy Clapinson,

Royce Clay,

Derek Downes,

Graham Evans,

Jim Evans,

Tony Gallagher,

David Gear,

John Gedney,

David Grey,

Barry Grieveson,

Bernhard Haist,

David Hamilton,

Ray Handley,

Roy Harrison,

Michael Hart,

Phillip Haydon,

Ivor Hayward,

Mark Hopkins,

Keith Howard,

Peter Howarth,

Cyril Hume,

Eifion Jones,

Glyn Jones,

Andrew Lawler,

Gordon MacMillan,

Peter Martin,

Christopher May,

Derek May,

Ian Merrigan,

Richard Middleton,

Simon Mills,

Ray Musselwhite,

Tim Napper,

Keith Nicholls,

Mike Organ,

Robert Page,

Dai Parry,

Bill Parsons,

Derek Pledge,

Tim R. Potter,

Geoff Preece,

Tom Price,

Steve Richardson,

Shirley Rivers-Playle,

Alan Rolfe,

Michael Russell,

Stephen Sanders,

Stephen Scott,

John Shaw,

Michael R. Sibbald,

Nigel Skinner,

Paul G. Smith,

Tracey Smith,

Tony Spelzini,

Robin Stafford-Allen,

Robin Stagg,

Graham Stanley,

David Starkey,

Dave Sutton,

John Tait,

Michael E. Taylor,

Paul Tigwell,

George Toft,

Jim Tulloch,

Pat Twynam,

Tony Walden,

Martin Walker,

Norman Wallace,

Patrick Walsh,

Peter Watkins,

Mike Way,

Alan West,

Andy Whitby,

Srilal P. Wijetunge,

Brian L. Willis,

David J. Wilson,

David W. Wilson,

Julie Wright,

John Yorkshades,

David Young.